

**MARIA TUNKU SABRI LWN DATUK WAN JOHANI BIN
WAN HUSSIN [2012] 7 MLJ 419**

Nuraisyah Chua
nuraisyahc@yahoo.com

Fakulti Undang-Undang
Universiti Teknologi Mara (UiTM)

FAKTA KES

Dalam kes ini, plaintif (berstatus wanita berkahwin Muslim) menfailkan permohonan ganti rugi terhadap defendan (lelaki Muslim) berdasarkan perjanjian penyelesaian yang dimasuki antara pihak-pihak, disebabkan oleh mungkir janji untuk berkahwin oleh defendan kepada plaintif. Menurut plaintif defendan telah memungkir janji perjanjian penyelesaian tersebut apabila dia gagal membayar plaintif jumlah seperti yang dinyatakan dalam perjanjian penyelesaian dalam tempoh yang dinyatakan. Defendan walau bagaimanapun berhujah bahawa perjanjian penyelesaian tersebut adalah dilarang dari segi undang-undang dan terbatal disebabkan plaintif wanita Islam yang telah berkahwin pada masa memasuki perjanjian untuk berkahwin, yang merupakan asas perjanjian penyelesaian tersebut. Plaintif walau bagaimanapun, mendakwa bahawa defendan telah memungkir janji untuk berkahwin (perjanjian pertama) sebelum plaintif boleh memenuhi hal yang diluar jangkaan tersebut, iaitu, mendapatkan cerai. Permohonan oleh defendan dalam kes ini adalah untuk mahkamah memutuskan persoalan ini berdasarkan undang-undang melalui A14A Kaedah-Kaedah Mahkamah Tinggi 1980. Persoalan yang dikemukakan adalah seperti yang berikut: (i) sama ada atau tidak perjanjian penyelesaian yang berasaskan mungkir janji untuk berkahwin adalah sah dan boleh dikuatkuasakan, mempertimbangkan status plaintif pada masa perjanjian; (ii) sama ada perjanjian penyelesaian itu adalah sah atau batal di bawah s11 Akta Kontrak 1950 kerana plaintif tidak ada kapasiti atau tidak ada kelayakan dari segi undang-undang memasuki perjanjian untuk berkahwin seperti yang diperuntukkan di bawah s 14(1) Akta Undang-Undang Keluarga Islam Wilayah Persekutuan 1984; (iii) sama ada atau tidak perjanjian penyelesaian yang didasarkan atas perjanjian tersebut adalah batal kerana niat atau pertimbangan tersebut dilarang dari segi undang-undang oleh s 14 Akta 1984; (iv) sama ada perjanjian penyelesaian itu adalah sah atau batal di bawah s 24(b) Akta Kontrak 1950 kerana niat atau pertimbangan tersebut akan meniadakan niat s 14(1) Akta Undang-

Undang Keluarga Islam Wilayah Persekutuan 1984; (v) sama ada perjanjian penyelesaian itu adalah sah atau batal di bawah s 24(e) Akta Kontrak kerana hal ini tidak bermoral dan bertentangan dengan polisi awam kerana akan mengiktiraf atau membenarkan wanita Islam yang telah berkahwin berlaku curang; dan (vi) sama ada perjanjian penyelesaian itu adalah sah atau batal kerana ketidaktentuan perkahwinan antara plaintif dan defendan kerana status plaintif semasa memasuki perjanjian tersebut.

Dengan menghujahkan bahawa perjanjian penyelesaian tersebut adalah tidak sah dalam semua persoalan yang ditimbulkan, mahkamah telah membenarkan permohonan defendan dengan kos.

ULASAN

Dalam kes ini, ternyata pihak plaintif dan defendan merupakan Muslim dan Undang-undang keluarga Islam terpakai dalam persoalan perjanjian untuk berkahwin, yang dimasuki oleh kedua-dua pihak apabila s 14(1) Akta Undang-Undang Keluarga Islam Wilayah Persekutuan 1984 dirujuk sepanjang perbicaraan dan penghakiman kes ini. Namun begitu, yang dikesali apabila pihak yang terlibat serta Mahkamah Tinggi dalam kes ini tidak menyedari bahawa kes seperti ini melibatkan undang-undang keluarga Islam yang perlu diputuskan di Mahkamah Syariah, terutama sekali apabila ternyata bidang kuasa eksklusif Mahkamah Syariah telah diakui dalam kes perundangan keluarga Islam dalam peruntukan Perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan.

Dalam undang-undang Islam, mangsa yang mungkir janji untuk berkahwin tidak akan dibenarkan menuntut ganti rugi. Ganti rugi tidak dibenarkan walaupun tiada alasan yang munasabah mungkir janji untuk berkahwin. Rasionalnya adalah jelas, iaitu untuk mengelakkan mana-mana pasangan yang bertunang berkahwin hanya untuk mengelakkan daripada membayar ganti rugi. Dapat dijangkakan bahawa pasangan bertunang yang memasuki alam perkahwinan hanya semata-mata untuk mengelakkan daripada membayar ganti rugi berkemungkinan akan berakhir dengan perceraian. Persoalannya adakah perjanjian untuk menguatkuasakan perjanjian yang bertentangan dengan undang-undang keluarga Islam boleh dikuatkuasakan? Jelasnya defendan dan mahkamah telah merujuk seksyen 14(1) Akta Undang-Undang Keluarga Islam Wilayah Persekutuan 1984. Namun begitu, amatlah menghairankan apabila Mahkamah Tinggi dalam kes ini merujuk peruntukan Undang-Undang Keluarga Islam yang jelasnya dalam bidang kuasa Mahkamah Syariah.

Tidak dapat dipastikan sebab kes ini diterima di Mahkamah Tinggi. Secara sepintas lalu, kemungkinan banyak orang akan beranggapan bahawa

kes ini kes mungkir kontrak biasa, yakni menjadi alasan kes ini diputuskan di Mahkamah Tinggi. Namun, alasan ini sesungguhnya tidak dapat diterima memandangkan jelas bahawa semua pihak dalam kes ini termasuk pihak mahkamah sedia maklum bahawa elemen istimewa dalam kontrak perjanjian untuk berkahwin diterima pakai dalam kes ini—yakni kapasiti plaintif untuk memasuki kontrak untuk berkahwin perlu dipastikan dan atas dasar ini, Undang-Undang Keluarga Islam Wilayah Persekutuan 1984 dirujuk.

Isu sama ada wanita Islam semestinya akan mendapat perceraian daripada suaminya adalah dianggap tidak relevan dalam kes ini. Persoalannya ialah sekiranya jawapan kepada isu ini adalah positif, maka adakah ini bermakna perjanjian untuk berkahwin boleh dimeterai oleh pasangan yang berstatus berkahwin? Jawapan kepada persoalan ini telahpun diputuskan dalam kes *Fender lwn St John-Mildway* [1938] *A.C.I.*, tetapi kes ini tidak dirujuk dalam kes Maria Tunku Sabri ini. Dalam kes ini, telah diputuskan bahawa perjanjian untuk berkahwin yang melibatkan salah seorang pihak yang berstatus kahwin adalah dianggap sah hanya kerana petisyen perceraian telahpun difailkan dan dalam proses dekri nisi. Mahkamah dalam kes ini mengambil kira keadaan di England ketika itu yang berdasarkan kajian (ketika itu), kebanyakan kes tuntutan perceraian yang berada dalam status dekri nisi akan berakhir dengan perceraian. Secara tidak langsung, hal ini mungkin bermakna sekiranya statistik menunjukkan bahawa tidak banyak petisyen perceraian yang berada dalam status dekri nisi akan berakhir dengan perceraian, maka kemungkinan besar kontrak untuk berkahwin dalam kes Fender akan dianggap tidak sah. Kes Maria Tunku Sabri ini pula jauh berbeza daripada kes ini. Dalam kes ini, plaintif yang berstatus kahwin belum lagi menfailkan petisyen perceraian, maka statusnya berkahwin dan semestinya tiada kapasiti untuk memasuki perjanjian untuk berkahwin dengan defendan. Maka, adalah tidak relevan untuk menentukan sama ada dia semestinya boleh mendapatkan perceraian daripada suaminya. Lebih-lebih lagi apabila Undang-Undang Keluarga Islam tidak membolehkan tuntutan ganti rugi dibuat dalam kes mungkir perjanjian untuk berkahwin.

Kes *Dato' Abdullah Hishan lwn Sharma Kumari Shukla* [1999] 2 *MLJ* 567 yang dirujuk dalam kes ini. Namun, adalah tidak wajar apabila mahkamah cuba membezakan kes tersebut dengan kes ini dengan memberikan alasan bahawa defendan dalam kes Dato' Abdullah Hishan bukan Islam dan oleh itu perjanjian untuk berkahwin tidak bercanggah dengan seksyen 14(1) Akta Keluarga Islam (Wilayah Persekutuan) 1984. Perlu ditekankan bahawa kedua-dua pihak dalam kes tersebut berstatus kahwin. Semestinya Akta Keluarga Islam (Wilayah Persekutuan) 1984 tidak terpakai kepada defendan dalam kes ini—bukan kerana berstatus bujang, tetapi kerana berstatus bukan Islam. Tidak dapat dipastikan sebab Mahkamah Tinggi menghujahkan bahawa Akta 1984 ini tidak terpakai kepada defendan—sepatutnya kes Dato' Abdullah

Hishan dirujuk dan disokong atas dasar yang sama dengan kes ini, yakni, pihak defendan dalam kes ini seperti pihak plaintif dalam kes Maria Tunku Sabri, adalah tidak berkapsiti untuk memasuki kontrak berkahwin kerana berstatus berkahwin; faktor penting ini tidak diutarakan di mahkamah.

Sayugia diingatkan bahawa kes Dato' Abdullah Hishan diputuskan di Mahkamah Tinggi dan bukannya di Mahkamah Syariah kerana kes ini melibatkan pihak yang beragama Islam dan pihak yang tidak beragama Islam; berbeza daripada kes Maria Tunku Sabri yang kedua-dua pihak beragama Islam. Sesungguhnya, persoalan yang diambil kira dalam kes Maria Tunku Sabri ini terkeluar daripada landasan sebenar apabila kes ini gagal mengambil kira kedudukan mungkir perjanjian untuk berkahwin dalam perspektif Islam dan isu bidang kuasa Mahkamah Tinggi dalam mendengar kes ini.